

נפת צופים

פְּרֻשֵׁת וִיקָהָל פְּקוּדֵי - פָּרָה | 67

בְּאוֹרֵחַ הַבָּא מֵעִיר מוֹלְדָתוֹ, כְּדֵי לְשַׁלּוֹ לְשְׁלוֹם בְּנֵי מִשְׁפַּחְתּוֹ. לְיָמִים הַזֵּדִמָּן לְאוֹתָהּ אֶרֶץ רְחוֹקָה הִלָּךְ עֲנִי, הַסּוֹכֵב וּמְחֹזֵר עַל הַפְּתָחִים. וְהַכִּיר בּוֹ כִּי מֵאֶרֶץ מוֹלְדָתוֹ הוּא, וְלָבוּ עַלֶּץ מִשְׁמָחָה. בְּקֶשׁ הָאִישׁ לְשׁוֹחַח עִם הָעֲנִי וְלִשְׁמֹעַ מִפִּי אוֹדוֹת בְּנֵי מִשְׁפַּחְתּוֹ, וְאוֹלָם לְאַכְזָבְתוֹ סָרַב הָעֲנִי לְשׁוֹחַח עִמוֹ. "זְמַנִּי דְחוּק, וְעַלִּי לְנַצְלוֹ לְאַסּוּף תְּרוּמוֹת" - עֲנָה הָעֲנִי בְּנִחְרָצוֹת.

"הֲגֵד נָא לִי, אֵיזָה סְכוּם חֲשֻׁבֶת לְהַשִּׁיג כָּאֵן בְּמִשְׁפַּח הַיּוֹם כְּלוֹ?" - שָׁאַל הָאִישׁ אֶת הָעֲנִי. "שְׁלֹשָׁה זְהוּבִים" - עֲנָה הָעֲנִי. "אִם כֵּן" - הִשִּׁיב לוֹ הָאִישׁ, בְּהוֹשִׁיטוֹ אֶת יָדוֹ לְאַרְנָקוֹ - "אֲתָן לָךְ כֶּבֶד כְּעַת שְׁלֹשָׁה זְהוּבִים, וּבִלְבָד שֶׁתִּסְפָּר לִי מִהַנְעֻשָׂה עִם בְּנֵי מִשְׁפַּחְתִּי". הַסְּכִים הָעֲנִי לְתַנְאִי, וְאוֹלָם מִשְׁאַף הַחֵל לְסַפֵּר, נִעְצָמוּ עֵינָיו, וְשָׁקַע בְּשֵׁנָה מְמֻשְׁכֶּת. מִשְׁהַקִּיץ מִתְרַדְמָתוֹ, הוֹכִיחוֹ הָאִישׁ בְּכַעַס: "הֲרֵי לֹא שְׁלַמְתִּי לָךְ שְׂכָר יוֹם שְׁלָם מְרֹאשׁ, אֲלֹא כְּדֵי שֶׁתִּסְפָּר לִי אוֹדוֹת בְּנֵי מִשְׁפַּחְתִּי, וְהִנֵּה בְּמָקוֹם לַעֲשׂוֹת כֶּה בְּזָבָת אֶת הַזְּמַן בְּשֵׁנָה".

כְּאוֹתוֹ הִלָּךְ עֲנִי, כֵּן אֲנַחְנוּ, וּכְאוֹתוֹ אִישׁ כֵּן הַבוֹרָא יִתְבָּרֵךְ, הַמִּתְנַעֵצֵג עַל בְּנֵי מִשְׁפַּחְתּוֹ, שֶׁהֵן נִשְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, שֶׁנִּתְרַחֲקוּ מִמֶּנּוּ. אוֹתֵן נִשְׁמוֹת הַחַצוּבוֹת מִתַּחַת כֶּסֶף הַכְּבוֹד, וְאֲשֶׁר נִתְרַחֲקוּ מִמָּקוֹמָן שְׁבַע עוֹלָם הָעֲלִיוֹן וִירְדוּ לְעוֹלָם הַזֶּה. וְהִנֵּה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּמָה וּמִשְׁתַּחֲוֶה לְשִׁמְעַת מִהַנְעֻשָׂה עִם אוֹתֵן נִשְׁמוֹת, הָאִם הֵן מִמְּלֹאוֹת אֶת תְּפִיקָתָן וְעוֹסְקוֹת בַּתוֹרָה וּבְמִצְוֹת.

אֲמָנָם כָּכֵל יְמֵי הַשְּׁבוּעַ אָנוּ טְרוּדִים בְּעִנְיָנוּ הַגִּשְׁמִיִּים, אוֹלָם בְּיוֹם הַשַּׁבָּת, שְׁבוּ פְּטוּרִים אָנוּ מִכָּל טְרִדָּה, מִצְּפָה מֵאֲתָנוּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהַקְדִּישׁ לוֹ מִזְמַנָּנוּ וְלַעֲסוֹק בַּתוֹרָה הַקְּדוּשָׁה וּבִשְׂאֵר דְּבָרִים רוּחָנִיִּים. וְזֶהוּ שְׂאֵמֵר הַכְּתוּב: "שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲשֶׂה מְלֶאכֶה" - בְּשֵׁשֶׁת יָמֹת הַחֵל הַנֶּה טְרוּד בְּעִסְקֵי הַגּוֹף, אוֹלָם: "וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי יְהִיָּה לָכֶם קֹדֶשׁ שַׁבָּתוֹן לַה'" - שֶׁהַשַּׁבָּתוֹן בְּיוֹם הַשַּׁבָּת יְהִיָּה לַה' יִתְבָּרֵךְ לְבָדוֹ - הַמְּנוּחָה תִּקְדֵּשׁ לְעִנְיָנִים הַרוּחָנִיִּים, וְלֹא תִבְזֶז בְּשֵׁנָה מְרַבָּה וּבִשְׂאֵר עִנְיָנִים גִּשְׁמִיִּים.

(אֵהָל יַעֲקֹב)

"וִיקָהָל מֹשֶׁה אֶת כָּל עַדְת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם אֱלֹהֵי הַדְּבָרִים אֲשֶׁר צִוָּה ה' לַעֲשׂוֹת אֹתָם. שְׁשֶׁת יָמִים תַּעֲשֶׂה מְלֶאכֶה וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי יְהִיָּה לָכֶם קֹדֶשׁ שַׁבָּתוֹן לַה' כָּל הַעֲשֶׂה בּוֹ מְלֶאכֶה וַיֹּמַת" (לה, א-ב)

מִדּוּעַ נִסְמְכוּ הַמַּלְאָכִים "וִיקָהָל מֹשֶׁה" לְסִיּוּם הַפְּרָשָׁה הַקּוּדְמָת, הַמְדַבְּרֶת עַל קְרָנֵי הַהוֹד בְּפָנָיו שֶׁל מֹשֶׁה?

הַסְּבִיר בְּעַל הַטּוּרִים שֶׁנִּסְמְכָה פְּרֻשֵׁת הַשַּׁבָּת לְכַתּוּב "כִּי קָרַן עוֹר פָּנָיו", לְרַמֵּז לְמָה שְׂאֵמְרוּ חַז"ל (ב"ר יא): "אֵינוֹ דוֹמָה מְאוּר פָּנָיו שֶׁל אָדָם בְּשַׁבָּת כְּבַחֵל".

מֵתוֹךְ דְּבָרָיו נִתֵּן לְהַסְבִּיר אֶת טַעַם הַדִּין הַנּוֹהֵג בְּשַׁבַּע בְּרָכוֹת, שְׁמִבְרָכִים בְּשַׁבַּע יְמֵי הַמִּשְׁתָּה שֶׁל הַחֵתָן וְהַפְּלָה. הַדִּין הוּא, שְׁבָכֵל סַעֲדָה בְּשַׁבַּע הַיָּמִים שְׂרוּצִים לְכַרְךָ בָּה אֶת אוֹתֵן שְׁבַע בְּרָכוֹת, צְרִיךְ שֶׁיְהִי בָּה "פְּנִים חֲדָשׁוֹת" - אוֹרֵחַ חֲדָשׁ, שְׁעֵדִין לֹא הִיָּה בְּסַעֲדוֹת הַמִּשְׁתָּה הַקּוּדְמוֹת. אֲמָנָם דִּין זֶה חָל רַק בְּיָמוֹת הַחֵל, וְאֵלּוּ בְּשַׁבַּת מְבָרְכִים שְׁבַע בְּרָכוֹת גַּם בְּסַעֲדָה שְׂאִין בָּה "פְּנִים חֲדָשׁוֹת". וּמִפְּנֵי מָה שׁוֹנָה דִּין הַשַּׁבָּת מִשֶּׁל שְׂאֵר הַיָּמִים?

מִפְּנֵי שֶׁ"אֵינוֹ דוֹמָה מְאוּר פָּנָיו שֶׁל אָדָם בְּשַׁבָּת כְּבַחֵל" - בְּשַׁבָּת מְקַבֵּל כָּל אָדָם מִיִּשְׂרָאֵל מְאוּר פְּנִים אַחֵר, וּמִמְּלֶא כָּל אֶחָד וְאֶחָד הִרְהִיבוּ בְּבַחֲבֵת "פְּנִים חֲדָשׁוֹת".

(שַׁפַּת אֲמַת)

"וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם אֱלֹהֵי הַדְּבָרִים אֲשֶׁר צִוָּה ה' לַעֲשׂוֹת אֹתָם" (לה, א)

מִדּוּעַ הַקְּדִים מֹשֶׁה בְּדְבָרָיו לְיִשְׂרָאֵל, כָּאֵן בְּפָרְשָׁה, אֶת צְוִי שְׁמִירַת הַשַּׁבָּת לַעֲשִׂית הַמִּשְׁכָּן, בְּעוֹד שֶׁבְּדְבָרֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמֹשֶׁה בְּפָרְשַׁת כִּי תִשָּׂא (שְׁמוֹת לא יג), הַקְּדִים אֶת צְוִי עֲשִׂית הַמִּשְׁכָּן לְצְוִי עַל הַשַּׁבָּת?

וְנִרְאֶה שֶׁשֵּׁנָה מֹשֶׁה אֶת הַסֵּדֵר, מִפְּנֵי שֶׁבְּקֶשׁ לְהַקְדִּים אֶת כְּבוֹד ה' יִתְבָּרֵךְ לְכְבוֹדֵם שֶׁל יִשְׂרָאֵל. הַשַּׁבָּת בָּאָה לְהַעֲדִי שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּרָא אֶת הָעוֹלָם, וְנַח בְּיוֹם הַשְּׁבִיעִי, וְעַל כֵּן שְׁמִירַת הַשַּׁבָּת הִיא כְּבוֹדוֹ שֶׁל הַבוֹרָא יִתְבָּרֵךְ.

לְעַמַּת זֹאת, הַמִּשְׁכָּן מַעֲדִי עַל כְּבוֹד יִשְׂרָאֵל. הַעֲבָדָה שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בָּחַר בָּהֶם מִכָּל הָעַמִּים לְהַשְׁרִית אֶת שְׁכִינָתוֹ בְּתוֹכָם, מַעֲדָה עַל חִבּוּבָתָם וְחִשְׁבּוּתָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל בְּעֵינֵי הַבוֹרָא יִתְבָּרֵךְ. וּמֵאַחַר וְחֲשַׁב מֹשֶׁה שְׂרָאוּי לְהַקְדִּים אֶת כְּבוֹד הַבוֹרָא יִתְבָּרֵךְ לְכְבוֹד יִשְׂרָאֵל, הַקְּדִים אֶת מִצְוַת הַשַּׁבָּת לַעֲשִׂית הַמִּשְׁכָּן.

לְעַמַּת זֹאת, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּעִנְיָתוֹ, הַקְּדִים אֶת כְּבוֹד יִשְׂרָאֵל לְכְבוֹדוֹ, וְלָכֵן צִוָּה עַל הַמִּשְׁכָּן תַּחֲלָה, וְרַק לְאַחַר מִכֵּן עַל הַשַּׁבָּת.

(פְּלֵי יַקָּר)

"שְׁשֶׁת יָמִים תַּעֲשֶׂה מְלֶאכֶה וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי יְהִיָּה לָכֶם קֹדֶשׁ שַׁבָּתוֹן לַה'" (לה, ב)

מִשְׁלַל אָדָם שֶׁנֶּאֱלָץ לַעֲזֹב אֶת מִשְׁפַּחְתּוֹ וְלַנְדֹד בְּדַרְכִּים, עַד שֶׁהִגִּיעַ לְאֶרֶץ רְחוֹקָה. וְהִיָּה הָאִישׁ מִשְׁתַּחֲוֶה וּמִצְּפָה לְפָגֵשׁ

הלולא דצדיקיא

כז' אדר ב' תרנ"ה
רבי אלישע דנגור

חכם אלישע נסים דנגור היה מגדולי רבני העיר בגדד שבציראק. הקהלה היהודית בגדד היתה בתקופתו בשיא פריחתה, ועל בניה נמנו תלמידי חכמים מפלגים ומקבלים קדושי עליון. חכם אלישע היה מתלמידיו של רבי עבדללה סומה, מנהיגה הנערץ של יהדות בבל, ואף הסמוך על ידו לרבנות.

חכם אלישע שמש כאב בית דין צדק בגדד, ופסיקותיו ההלכתיות אותם פסק בבית דינו, קובצו לספר ושמו "מעשה בית דין". חבור הלכתי נוסף שחבר הנו - "גדולת אלישע".

הוא שמש כחזן קבוע בבית המדרש "מנשה" בגדד, וכשהיה יורד לפני התבה, קולו הערב המסתלסל בנעימות היה מושך קהל רב לבית הפנסת, ואפלו מסלמים מבני המקום, היו מתקבצים וקאים על יד חלונות בית הפנסת, ומאזינים לקול תפלתו.

חכם אלישע כיהן כ"חכם באשי" (הרב הראשי מטעם השלטונות) של העיר בגדאד במשך כ-4 שנים. בני הקהלה היהודית העריצוהו וכבדוהו, ואף ראשי השלטון המוסלמיים נהגו בו כבוד רב.

מתלמידיו: רבי יעקב סופר בעל "פח החיים", ורבי צדקה חוצין.

חכם אלישע הסתלק לבית עולמו בכ"ז באדר ב' התרנ"ה ונטמן בבית העלמין היהודי אשר בגדד.

כתב: ח. הופקוביץ

"כאשר צוה ה' בן עשו" (לט, מב-מוג)

מדוע כפל הכתוב את המלים "בן עשו"?

מה היתה פונת עם ישראל בבניית המשכן?

אם נאמר שכוננתם היתה לכפר על חטא העגל, בא הפסוק וסותר זאת: "ככל אשר צוה ה' את משה בן עשו בני ישראל" - כשם שמשוה לא בנה את המשכן לצרה פפרה (שהרי לא היה בחטא העגל), אלא כדי לגרם לה' נחת רוח, "בן עשו אף הם" בני ישראל לעשות נחת רוח לה' בלבד ולא בכדי שיהיה להם פפרה.

(כתב סופר)

"ובצלאל בן אורי בן חור... עשה את כל אשר צוה ה' את

משה" (לח, כב)

רש"י אומר, שמשוה רבנו אמר לצלאל לבנות תחלה את הכלים, ואחר כך להקים את המשכן. אך בצלאל שאל: היכן נשים את הכלים? מנהג העולם לבנות קדם כל בית, ואחר כך לשים בו כלים.

אמר משה לצלאל, שאכן כוון לדעתו של הקדוש ברוך הוא, וכן יעשו.

אך מה קרה לבסוף? המדרש אומר שגמר מלאכת המשכן היה בכ"ה בכסלו, אך לא הקימו את המשכן עד א' בניסן. אם כן, הכלים ממילא לא הכנסו למשכן, ומה הועיל בצלאל בדבריו?

התשובה היא, שבצלאל היה סבור שמיד בגמר הכנת הכלים, ימשחו אותם והם יהיו קדושים, ולכן יהיה צרה להכניסם מיד אל תוך המשכן. אך, למעשה, הכלים לא נמשחו עד זמן הקמת המשכן ולא התקדשו, ולכן לא היתה חשיבות למקומם.

(ר' נתן אדלר)

"לא תבערו אש בכל משבתיכם ביום השבת" (לה, ג)

"רבי, דבר נורא קורה בשכוננה", קרא יענקל לעבר רבי יוסף חיים זוננפלד, "באחד הבתים הבעירו אש, ומבשלים שם בעצומו של יום שבת קדש!"

שמע זאת הרב, ולא המתין אף רגע. הוא נטל את השטריתל ואץ לכיון הבית המדרש. בהגיעו אל הבית נכנס מיד וזעק: "שבת קדש! בעל הבית נגש אל הפתח ואמר בתרעמת: "רבי יוסף חיים, אין זו דרה ארץ להתפרץ אל הבית ללא סבה, ובלא להקיש קדם כל על הדלת!"

ענה רבי יוסף חיים בלהט: "שמעתי שבוער אצלכם, כאשר בוער - רצים להציל! ואז נדחיים הצידה כללי הנימוס והליכות דרה ארץ..."

(ספורי צדיקים)

פה שח לך

ספר יפייפה לגיל הרך לגילאי 3+ נתן להשיג מנוילן

"ההגדה מספרת לי"

לגילאי 5+ ספורי ההגדה בשלוב ספורים והכל בשפה קלה ונעימה עם ציורים יפייפים נתן להשיג מנוילן

סדור "תפלה תמה לשבת ומועד"

לגיל הרך 2-3 בלוי ציורים מקסימים כל דף מצפה נילון. כריכה חזקה במיקוד ללא שם השם המפורש

"פניני ההגדה לאבות ובנים"

באורים, פנינים יקרים וחודשים מרבותינו גדולי הדורות. מגשים בשפה קלה בשלוב ספורים על סדר ההגדה ומצוות הפסח

להשיג בחגיגות הספרים. נתן להשיג ישירות במספר הנ"ל

ניתן לקבל את העלון במייל הנ"ל © כל הזכויות שמורות ציורים: מוטי הלר

בכל ענפי העלון ניתן לפנות לרב יעקב הופקוביץ: 0527113332

בין הפותרים נכנה יוגרלו ספרי "ושננתם לבניך" תשובות נתן לשלח: 15325382688 או לפקס: 15325382688 או במייל: jhopko@gmail.com

חידה לפרשת השבוע מהם שלשת הפריטים במשכן שצורתם רבוע מדיק? פתרון החידה מפרשת תצוה: בצלאל, אהליאב